

WOJEWODA LUBUSKI
Marek Cebula

Gorzów Wlkp., 07 czerwca 2024 r.

Nasz znak: PS-III.9518.1.2024.BMro
Sprawę prowadzi: Beata Mroczkowska
Telefon: 95 7851465
e-mail: beata.mroczkowska@lubuskie.uw.gov.pl

Pan
Sylwester Pyrka
Prezes Zarządu
Spółdzielni Socjalnej „Zakład
Aktywności Zawodowej”
ul. Gen. J. Dąbrowskiego 20a
65-021 Zielona Góra

Dotyczy: wystąpienia pokontrolnego

Na podstawie art. 15 i art. 16 ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. o ekonomii społecznej (Dz.U.2024, poz.113) oraz przepisów rozdziałów 2-5 ustawy z dnia 15 lipca 2011r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2020 r. poz. 224) zespół kontrolny w składzie:

Beata Mroczkowska - starszy inspektor wojewódzki w Wydziale Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wlkp. – przewodnicząca zespołu kontrolnego, posiadająca upoważnienie Wojewody Lubuskiego nr 73-1/2024 z dnia 21 marca 2024 r.,

Anna Bilińska – starszy inspektor wojewódzki w Wydziale Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wlkp.- członek zespołu kontrolnego posiadający upoważnienie Wojewody Lubuskiego nr 73-2/2024 z dnia 21 marca 2024 r., przeprowadził w okresie od 27 marca 2024 r. do 17 kwietnia 2024 r. kontrolę problemową w przedsiębiorstwie społecznym w Spółdzielni Socjalnej „Zakład Aktywności Zawodowej” z siedzibą przy ul. Gen. J. Dąbrowskiego 20a, 65-021 Zielona Góra w zakresie spełniania warunków określonych w ustawie o ekonomii społecznej dla przedsiębiorstw społecznych wskazanych w art. 3, art. 4 ust. 1 oraz art. 5-10 ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. o ekonomii społecznej.

Badanie dokumentów w sprawie nastąpiło w miejscu prowadzenia działalności w dniu 27 marca 2024 r. Kontrola obejmowała okres od 28 listopada 2022 r. do 26 marca 2024 r. (tj. od uzyskania statusu PS do dnia kontroli) i została zrealizowana zgodnie z zatwierdzonym przez Wojewodę Lubuskiego Rocznym Planem Kontroli na rok 2024. Przed przystąpieniem do kontroli zespół kontrolny złożył pisemne oświadczenia o braku okoliczności uzasadniających wyłączenie od udziału w niniejszej kontroli.

O rozpoczęciu kontroli podmiot kontrolowany został powiadomiony pismem Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wlkp. p. Grażyny Jelskiej z dnia 19 marca 2024 r., znak: PS-III.9518.1.2024.BMro, działającej z upoważnienia Wojewody Lubuskiego.

(akta kontroli str. 1-3)

Kontrola została przeprowadzona w oparciu o następujące akty prawne:

- ustawa z dnia 5 sierpnia 2022 r. o ekonomii społecznej (Dz. U. z 2024 r., poz. 113).
- ustawa z dnia 27 kwietnia 2006 r. o spółdzielniach socjalnych (Dz.U. 2023, poz. 802).
- ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (DZ.U. 2023, poz. 571).
- ustawa z dnia 6 marca 2018 r. - Prawo przedsiębiorców (Dz.U. 2023, poz. 236)
- ustawa z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz.U.2020, poz. 224).
- rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 26 października 2022r. w sprawie rocznego sprawozdania przedsiębiorstwa społecznego (Dz.U 2022, poz. 2215).

W trakcie kontroli wyjaśnień udzielał Pan Sylwester Pyrka Prezes Zarządu Spółdzielni Socjalnej „Zakład Aktywności Zawodowej” w Zielonej Górze.

Opis ustalonego stanu faktycznego.

Spółdzielnia Socjalna „Zakład Aktywności Zawodowej” z siedzibą przy ul. Gen. J. Dąbrowskiego 20 a, 65-021 Zielona Góra prowadzi działalność gospodarczą na podstawie aktualnego odpisu z Rejestru Przedsiębiorców pod numerem KRS 0000506037. Do reprezentacji podmiotu jest uprawniony Zarząd, w skład którego wchodzi Pan Sylwester Pyrka Prezes Zarządu. W przypadku, gdy zarząd spółdzielni jest jednoosobowy, oświadczenia woli w imieniu spółdzielni składa prezes.

Podmiot kontrolowany legitymuje się statusem przedsiębiorstwa społecznego nadanym decyzją D/PS/3/2022 Wojewody Lubuskiego dnia 28 listopada 2022 r.

Działalność przedsiębiorstwa społecznego ma na celu usługi społeczne.

PS prowadzi działalność gospodarczą na podstawie aktualnego odpisu z Rejestru Przedsiębiorców KRS 0000506037 oraz posiada NIP 9291859156 i REGON 081203272.

Spółdzielnia Socjalna "Zakład Aktywności Zawodowej" z Zielonej Góry bierze udział w dwóch programach z zakresu ekonomii społecznej. W ramach Programu „Przedsiębiorstwo Społeczne +” na lata 2023-2025. Edycja 2023 - wsparcie zatrudnienia oraz wsparcie bieżące oraz w ramach Krajowego Planu Odbudowy Program „Odporność oraz rozwój ekonomii społecznej i przedsiębiorczości społecznej na lata 2022-2025”. Zespół kontrolny dokonał oględzin pomieszczeń użytkowanych przez podmiot kontrolowany (*).

Ustalono, że PS użytkuje pomieszczenia na podstawie umowy (*)

(akta kontroli str. 4, 5-9)

Jednocześnie stwierdza się, że Przedsiębiorstwo Społeczne - Spółdzielnia Socjalna „Zakład Aktywności Zawodowej” w Zielonej Górze nie podlegał w okresach wcześniejszych kontroli Wojewody Lubuskiego z zakresu spełniania warunków, o których mowa w art. 3, art. 4 ust.1 oraz art. 5-10 ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. o ekonomii społecznej. Przy czym należy wskazać, że ustawa o ekonomii społecznej weszła w życie 30 października 2022 r.

Ocena skontrolowanej działalności, ze wskazaniem ustaleń, na których została oparta.

W toku kontroli stwierdzono, że Spółdzielnia Socjalna "Zakład Aktywności Zawodowej" z siedzibą w Zielonej Górze:

- prowadzi działalność gospodarczą, zgodnie z art. 3 ust. 1 pkt. 2 ustawy o ekonomii społecznej,
- prowadzi działalność służącą rozwojowi lokalnemu, mającą na celu realizację usług społecznych, zgodnie z art. 4 ust. 1 pkt 2 ustawy o ekonomii społecznej,
- zatrudnia co najmniej 3 osoby na podstawie umowy o pracę, zgodnie z art. 5 ust. 1 ustawy o ekonomii społecznej,
- informuje pracowników o skutkach podjęcia zatrudnienia w zakresie prawa do specjalnego zasiłku opiekuńczego, zgodnie z art. 5 ust. 4 ustawy o ekonomii społecznej,
- realizuje indywidualne plany reintegracyjne w związku z udzielonym instrumentem wsparcia, zgodnie z art. 6 ust. 1 ustawy o ekonomii społecznej,
- posiada organ konsultacyjno-doradczy, zgodnie z art. 7 ustawy o ekonomii społecznej,
- przestrzega określonych w art. 8 ust. 1 i art. 9 ust. 1 ustawy o ekonomii społecznej, zakazów w zakresie rozdysponowania majątku przedsiębiorstwa społecznego na rzecz podmiotów powiązanych, oraz ograniczeń w zakresie przeznaczenia zysku lub nadwyżki bilansowej przedsiębiorstwa społecznego.

Wobec tego warunki określone w ustawie o ekonomii społecznej dla przedsiębiorstw społecznych uznane zostały za spełnione.

I. Charakter podmiotu ekonomii społecznej i prowadzona działalność przez PS.

Przedsiębiorstwo Społeczne jest Spółdzielnią Socjalną pod nazwą „Zakład Aktywności Zawodowej” z siedzibą w Zielonej Górze.

Podczas kontroli Pan Sylwester Pyrka przedstawił statut Spółdzielni Socjalnej, wprowadzony uchwałą (*) członków Spółdzielni Socjalnej „Zakład Aktywności Zawodowej” w sprawie zmian w statucie Spółdzielni, zawierający ogół norm określających zasady funkcjonowania spółdzielni. §5 Statutu Spółdzielni Socjalnej stanowi, że przedmiotem działalności jest prowadzenie wspólnego przedsiębiorstwa w oparciu o osobistą pracę członków oraz pracowników spółdzielni socjalnej, na rzecz społecznej i zawodowej reintegracji, w tym rehabilitację społeczną i zawodową osób niepełnosprawnych. Spółdzielnia może prowadzić działalność społeczną i oświatowo-kulturalną na rzecz swoich członków, pracowników oraz ich środowiska lokalnego, a także działalność społecznie użyteczną w sferze zadań publicznych.

Zespół kontrolny stwierdził, że przedsiębiorstwo społeczne spełnia wymogi wynikające z art. 3 ust. 1 pkt. 2 ustawy o ekonomii społecznej, który stanowi, że status przedsiębiorstwa społecznego mogą posiadać spółdzielnie socjalne, prowadzące działalność gospodarczą, jako zorganizowaną działalność zarobkową, wykonywaną we własnym imieniu i w sposób ciągły, o której mowa w art. 3 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców.

Przedsiębiorstwo społeczne spełnia przesłanki art. 4. ust. 1 pkt. 2 ustawy o ekonomii społecznej tj. prowadzi działalność służącą rozwojowi lokalnemu i ma na celu realizację usług społecznych.

Zgodnie z art. 2 ustawy z dnia 19 lipca 2019r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych, w katalog usług społecznych wpisują się m.in. wspieranie osób niepełnosprawnych, mieszkalnictwo oraz reintegracja zawodowa i społeczna. Podczas czynności kontrolnych pracodawca przedstawił informację o prowadzeniu następujących usług:

- usługi utrzymania czystości (od 2023 roku spółdzielnia rozwinęła dział usług komunalnych w postaci usług utrzymania czystości na miejskich placach zabaw),
- reintegracja zawodowa - warsztaty edukacyjne dla pracowników PS,
- reintegracja społeczna - wsparcie terapeutyczne, zajęcia edukacyjne, spotkania i współpraca w zespole, integracja społeczna dla pracowników PS.

Dokumenty przedłożone przez podmiot kontrolowany:

- statut Spółdzielni Socjalnej „Zakład Aktywności Zawodowej” wprowadzony uchwałą (*) członków Spółdzielni Socjalnej w sprawie zmian w statucie Spółdzielni,
- umowa (*) zawartą z Zakładem Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. Zielonej Górze o świadczenie usług w zakresie utrzymania czystości na miejskich placach zabaw, ujętych w harmonogramie sprzątnania, stanowiącym załącznik nr 1 (*) i załącznik nr 2 (*)
- informacja pracodawcy Spółdzielni Socjalnej o działalności PS.

(akta kontroli str. 10-31, 32-40, 41-44, 45-48)

II. Zatrudnienie w PS.

Czynności kontrole wykazały, że PS zatrudnia 6 osób, w tym 4 osoby zatrudnione na podstawie umowy o pracę w pełnym wymiarze czasu pracy, a 2 osoby na podstawie umowy o pracę na 1/10 etatu. Spośród zatrudnionych pracowników, 5 osób posiada stopień niepełnosprawności (4 osoby - umiarkowany stopień niepełnosprawności, a 1 osoba - znaczny stopień niepełnosprawności).

Zespół kontrolny stwierdził, iż pracodawca spełnia wymogi dla prowadzących przedsiębiorstwo społeczne wynikające z art. 5. ust. 1 ww. ustawy tj. zatrudnia co najmniej 3 osoby na podstawie umowy o pracę lub spółdzielczej umowy o pracę. Każda z tych osób jest zatrudniona w wymiarze co najmniej 1/2 pełnego wymiaru czasu pracy.

W przypadku realizacji usług społecznych, nie jest wymagane posiadanie co najmniej 30% z ogółu zatrudnionych osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Niemniej jednak PS zatrudnia 44,44% osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Na potwierdzenie warunku zatrudnienia pracodawca przedstawił:

- dokument „dane ubezpieczenia” z platformy usług elektronicznych z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych,
- listę osób zgłoszonych do ubezpieczeń,
- deklaracje rozliczeniowe,
- wykaz osób zatrudnionych w Spółdzielni ze wskazaniem osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

(akta kontroli str.49-59, 60, 61-64, 65.)

Ponadto pracodawca oświadczył, że informuje pracowników o skutkach podjęcia zatrudnienia w zakresie prawa do specjalnego zasiłku opiekuńczego.

Zgodnie bowiem z art. 5. ust. 4 ustawy o ekonomii społecznej, przedsiębiorstwo społeczne informuje osobę zagrożoną wykluczeniem społecznym, o której mowa w art. 2 pkt 6 lit. g, o skutkach podjęcia zatrudnienia w zakresie prawa do specjalnego zasiłku opiekuńczego, o którym mowa w art. 16a ust. 1 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych.

III. Realizacja indywidualnych planów reintegracji i instrumenty wsparcia dla PS.

Podczas kontroli pracodawca przedstawił indywidualne plany reintegracyjne dla osób zatrudnionych na podstawie umów o pracę, które posiadają status osób niepełnosprawnych. Ustalono, że:

- 5 osób objęto szkoleniami w zakresie szkolenia BHP,
- 2 osoby uzyskały wsparcie psychologiczne,
- 1 osoba uzyskała wsparcie prawne,
- 1 osoba została objęta wsparciem w zakresie edukacji (na poziomie jednolitych studiów magisterskich),
- 5 osób zostało objętych działaniami motywującymi do efektywniejszej integracji grupy i zaangażowania zespołu w pracę.

Zgodnie z rocznym sprawozdaniem przedsiębiorstwa społecznego za rok 2023 podmiot kontrolowany korzystał z następujących instrumentów wsparcia: środki Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, Resortowego programu „Przedsiębiorstwo Społeczne plus”.

Pracodawca przedstawił:

- Umowę (*) o wsparcie w ramach programu „Przedsiębiorstwo Społeczne+” Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej w Warszawie,
- Umowę (*) o wsparcie w ramach programu „Odporność oraz Rozwój Ekonomii Społecznej i Przedsiębiorczości Społecznej” Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w Warszawie,
- Indywidualne programy reintegracyjne pracowników przedsiębiorstwa społecznego

(akta kontroli str. 66-77,78-90,91-10)

IV. Regulacje prawne i funkcjonowanie organu konsultacyjno-doradczego w PS.

Podmiot posiada organ konsultacyjno- doradczy skupiający 6 członków.

Zespół kontrolny ustalił, że § 50 i § 51 statutu Spółdzielni określa właściwości, kompetencje organu zapisane w art. 7ust. 3 ustawy o ekonomii społecznej, które stanowią, że do kompetencji organu konsultacyjno-doradczego należy w szczególności:

- 1) zapoznawanie się nie rzadziej niż raz w roku z wynikami działalności przedsiębiorstwa społecznego oraz wyrażanie opinii w tym zakresie;
- 2) opiniowanie regulaminu pracy lub zasad organizacji pracy ustalanych przez przedsiębiorstwo społeczne oraz proponowanych zmian w tym zakresie;
- 3) opiniowanie planowanych działań przedsiębiorstwa społecznego, w tym na rzecz reintegracji społecznej i zawodowej.

Na podstawie przedstawionej dokumentacji zespół kontrolny stwierdził, że pracodawca spełnia wymogi dla prowadzących przedsiębiorstwo społeczne wynikające z art. 7 ust. 3 ustawy o ekonomii społecznej.

(akta kontroli str.106)

V. Stosowane zakazy w zakresie rozdysponowania majątku PS na rzecz podmiotów powiązanych.

Zgodnie z art. 8. ust. 1 ustawy o ekonomii społecznej - Przedsiębiorstwo społeczne legitymujące się statusem przedsiębiorstwa społecznego nie może:

- 1) udzielać pożyczek osobom prawnym organizacyjnie z nim powiązanim ani swoim członkom, członkom organów tego przedsiębiorstwa, osobom zatrudnionym w tym przedsiębiorstwie ani osobom, z którymi osoby zatrudnione w tym przedsiębiorstwie pozostają w związku małżeńskim, we wspólnym pożyciu albo w stosunku pokrewieństwa lub powinowactwa w linii prostej, pokrewieństwa lub powinowactwa w linii bocznej do drugiego stopnia albo są związane z tytułu przysposobienia, opieki lub kurateli, ani zabezpieczać ich zobowiązań mieniem przedsiębiorstwa społecznego;
- 2) przekazywać majątku na rzecz osób, o których mowa w pkt 1, na zasadach innych niż w przypadku osób trzecich, w szczególności jeżeli przekazanie to następuje nieodpłatnie lub na preferencyjnych warunkach;
- 3) wykorzystywać majątku na rzecz osób, o których mowa w pkt 1, na zasadach innych niż w przypadku osób trzecich, chyba że to wykorzystanie wynika bezpośrednio z celu statutowego;
- 4) dokonywać zakupu towarów lub usług od osób prawnych organizacyjnie z nim powiązanych lub podmiotów, w których uczestniczą osoby, o których mowa w pkt 1, na zasadach innych niż w przypadku osób trzecich lub po cenach wyższych niż rynkowe.

W ramach spełniania ww. warunków pracodawca przedłożył uchwałę)*(Walnego Zgromadzenia Spółdzielni Socjalnej „Zakładu Aktywności Zawodowej”

(*) w sprawie przestrzegania ograniczeń w dysponowaniu majątkiem Spółdzielni. Po analizie dokumentu zespół kontrolny stwierdził, że pracodawca spełnia wymogi dla prowadzących przedsiębiorstwo społeczne wynikające z art. 8 ust. 1 pkt 3 ustawy o ekonomii społecznej w zakresie przestrzegania ograniczeń w dysponowaniu majątkiem Spółdzielni.

Pracodawca przedstawił:

- uchwałę (*) Spółdzielni Socjalnej „Zakładu Aktywności Zawodowej” (*) w sprawie przestrzegania ograniczeń w dysponowaniu majątkiem Spółdzielni.
- oświadczenie pracodawcy.

(akta kontroli str.107-113)

VI. Ograniczenia w zakresie przeznaczania zysku lub nadwyżki bilansowej PS.

Zgodnie z art. 9. ust. 1 ustawy o ekonomii społecznej - Przedsiębiorstwo społeczne legitymujące się statusem przedsiębiorstwa społecznego nie przeznaczają zysku albo nadwyżki bilansowej uzyskanych z wykonywanej działalności, o której mowa w art. 3 ust. 1,

do podziału między swoich członków, udziałowców, akcjonariuszy i osoby w nim zatrudnione.

Zapis o tym, że przedsiębiorstwo społeczne stosuje ograniczenia w zakresie przeznaczenia zysku lub nadwyżki bilansowej przedsiębiorstwa społecznego zgodnie z art. 9 ust. 1 ustawy o ekonomii społecznej znajduje się w § 83 ust. 3 Statutu Spółdzielni.

Pracodawca przedstawił:

- Bilans na dzień 31 grudnia 2023;
- Rachunek zysków i strat za rok 2023.

(akta kontroli str. 114-115, 116)

Zespół kontrolny dokonał wpisu do książki kontroli Przedsiębiorstwa pod poz. 12/2024.

Pozytywnie oceniam spełnianie przez Spółdzielnię Socjalną „Zakład Aktywności Zawodowej” w Zielonej Górze warunków, o których mowa w art. 3, art. 4 ust. 1 oraz art. 5-10 ustawy o ekonomii społecznej. Kontrola nie wykazała nieprawidłowości i uchybień.

Wobec powyższej oceny dotyczącej realizacji zadań w zakresie objętym kontrolą, odstępuje się od wydania zaleceń pokontrolnych. Od niniejszego wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

WOJEWODA LUBUSKI

Marek Cebula

(*) Wyłączenia dokonał zespół kontrolny na podstawie art. 5 ustawy z 6 września 2001r. o dostępie do informacji publicznej (DX.U z 2022r.,poz. 902)